

Haberler > Yazarlar > İpek Özbey > 'Kimse bir daha darbe olmaz diyemez'

İpek Özbey

'Kimse bir daha darbe olmaz diyemez'

21 Temmuz 2017

15 Temmuz darbe girişiminin üzerinden bir yıl geçti. İddianameler, gözaltılar, tutuklamalarla geçen bir yıl... O gecenin hikâyesini 'Darbeye Geçit Yok' kitabında yazan Hürriyet yazarı Abdulkadir Selvi'ye göre bugün gri alanlar, aydınlatılanlardan daha fazla. Ve hamasetten vazgeçmek, bunun 'kontrollü darbe' olmadığını anlatmak gerekiyor.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından bir yıl geçti. Bugün olduğumuz noktada çok gri alan var mı?

Aradan geçen bir yıl içinde 15 Temmuz'u aydınlatma noktasında maalesef fazla mesafe alamadık. Çok iyi iddianameler çıktı ama onlar da sürecin sadece bir bölümünü aydınlatabildi. Evet, gri alanlar var.

Nedir onlar?

Bu darbeyle 1. Keşim cesimlerinden sonra karar veriliyor. Analizlerde de hazırlık çalışmalarını yapılıyor.

Bu darbeye 1 Kasım seçimlerinden sonra karar veriliyor. Aralıkta da hazırlık çalışmalarının yapılacağı mekânlar tutuluyor. Adil Öksüz Ankara'ya geçiyor. Bunun istihbaratı nasıl alınamıyor? İkincisi, bugün Yurtta Sulh Konseyi'nin üyesi olduğunu anladığımız Genelkurmay Adli Müşaviri Muharrem Köse, darbe endişesi yüzünden Mayıs'ta bir gecede görevden alınıyor. Hadi o zamana kadar takip edilmedi ama en azından o saatten sonra niçin takip edilmiyor?

Kitapta da yazmışsınız, darbeden önceki altı ay Ali Yazıcı uzak tutulmaya çalışılıyor. Böyle birinin Cumhurbaşkanı'nın en yakınında görev alması da bir zafiyet değil mi, ki çok fazla örneği var?

Çok büyük zafiyet. Uzak tutmak bir tedbir ama yetmez. Cumhurbaşkanı'nın bu denli yakınındaki birisi takip edilmez mi? Telefonu izlenmez mi? Fiziki takip yapıp, bağlantılarının ortaya çıkarılması gerekiyordu. FETÖ'ye bağlı Mahrem İmamlar Grubu var. Doğrudan Fetullah Gülen'e bağlı olan tek yapı. Bunlar, Genelkurmay, MİT ve polisten sorumlu imamlar. Darbe gecesi Akıncı üssünde olan beş mahrem imam son altı ay içinde çok yoğun şekilde Amerika trafiği yaşamışlar. Bunların sadece uçak biletleri takip edilseydi, olağanüstü bir durumun olduğu ortaya çıkardı. Kemalettin Özdemir, "Adil Öksüz'ün ismini 2012 tarihinde verdim" diyor.

Bahsettiklerinizin hepsi istihbarat zafiyeti...

Sadece istihbarat açısından dersek eksik olur, askeri açıdan çok büyük zafiyetler var. Darbe hazırlıklarının önemli bir bölümü kışlalarda, karargâhlarda devam ediyor. Darbeciler aralarında askeri hattan konuşuyorlar, İstanbul'da darbeye hazırlık toplantıları Hava Harp Okulu'nda yapıyorlar. Bunun fark edilmemesi de çok ciddi bir soru işareti. Genelkurmay'ın kendi iç istihbaratı yok mu? Bu hareketliliğin takip edilmesi dahi bir takım şeylerin ortaya çıkmasını sağlardı. Sevinilecek nokta, MİT Başkanının ihbarı ciddiye alması, Genelkurmay'a gitmesi, toplantı yapılması, FETÖcülerde, "darbe sızdı" paniğinin yaşanmasına yol açıyor, böylece saati erkene çekiyorlar.

Ya çekilmeseydi ve gece 03.00'te gerçekleşseydi ne olurdu?

15 Temmuz'un tarihi başka yazılırdı. Eğer o gece Cumhurbaşkanı'ni ele geçirip, bir kare görüntüsünü yayınlasalardı başarılı olurlardı.

Nasıl bir Türkiye'de yaşardık?

Fetullah Gülen'in hayali gerçekleşmiş olurdu. Gülen, İran'da olduğu gibi son karar mercii olan dini lider olurdu. Ama tek bir Türkiye olur muydu, iç savaş çıkar mıydı, ondan emin değilim. Kısaca burası artık bir Fetullahistan olurdu.

Bir yazınızda 15 Haziran'da yeni bir darbe girişimini işaret etmiştiniz.

15 Haziran ile ilgili olarak Rodos'ta kaçak bir grup FETÖ'cü arasında geçen bir konuşmanın istihbaratını yazdım. Onlar, kendi iç dayanışmalarını ayakta tutmak için mi, darbe hedeflerinden vaz geçemedikleri için mi orasını bilemiyorum, zaman zaman böyle tarih veriyorlar.

Planlasalar da o ücteler mi?

15 Temmuz'dan sonra alınan tedbirlerle zincirin bazı halkaları koptu. 15 Temmuz öncesindeki gibi organize olup, darbe yapacak güçte olduklarını zannetmiyorum. Ama 15 Temmuz'a rağmen Batı dünyasının FETÖ'yle çalışmaya devam etmesi beni endişelendiriyor. Hatta 15 Temmuz öncesine göre Batı'da daha da güçlendiler. "Hiçbir şey yapılmadı" demiyorum ama bir yıl sonra bugün bile olayın tören boyutundan çıkıp, özüne inebilmiş değiliz. Henüz kabukla uğraşıyoruz. "Bundan sonra Türkiye'de darbe olmaz" diyebilmek için hangi tedbirlerin alındığına bakmak lazım.

Tedbir alınmadı mı?

Bazı tedbirler alındı ama yeterli değil. 27 Mayıs'ta, 12 Mart'ta, 12 Eylül'de, 28 Şubat'ta müdahale etmiş, 15 Temmuz'da bir kalkışma yaşanmış olan TSK'nın içinde ne olup bittiğinden haberimiz var mı? TSK'nın içinde olan bitenle ilgili istihbarat yapan bir birimiz var mı? Karargâhlarda, kışlalarda neler oluyor, hükümetin haberi var mı? İsmet Paşa, ordunun içinden gelen bir cumhurbaşkanıdır, "Her garnizonda bir iki masada ihtilal konuşulur" der. 27 Mayısçılar anılarında akşam nöbetlerinde sucuklu yumurta eşliğinde ihtilali planladıklarını anlatırlar.

Bu kışlalarda konuşulanları siviller duymaz mı?

Sivillerin karargâhlara kulakları hâlâ sağır, gözleri kör. Darbeleri önlemek amacıyla ciddi düzenlemeler yapılmadan, kimse çıkıp "Bu ülkede bir daha darbe olamaz" diyemez. Diyorsa kendini kandırır. 15 yıldır Türkiye'yi yöneten Recep Tayyip Erdoğan gibi güçlü bir liderin döneminde bile bir e-muhtıra, bir darbe girişimi yaşandıysa bu ülkede tedbirler alınmadan 10 yıl arayla darbe olmaya devam eder.

SUIKAST YAPABİLİR

Başbakan Binali Yıldırım'ın cuma günü Fikret Bila'ya verdiği röportajda bir sözü dikkat çekici: "Örgütün saydam olmayan yapısı ve karmaşık ilişkilerini düşündüğümüzde hepimizi şaşkırtan farklı gelişmeler yaşanabilir!" Bu açıklamayı nasıl okursun?

Başbakan bunu FETÖ yargılamalarında önemli gelişmelerin yaşanması adına söylediğini açıkladı. 15 Temmuz gibi, bir grubun darbe girişimi olarak değil ama kendini feda edecek bir suikast timinin Cumhurbaşkanı'na yönelik suikast düzenlemesini düşünebilirler. Bunlar uluslararası istihbarat servisleriyle çalışan bir yapı.

Bir yıl sonra bugün bile çok insanın kafasında 'acaba'lar var. Türkiye, Batı'yı ikna edemiyor, bir de CHP'nin 'Kontrollü darbe' iddiası var.

15 Temmuz'da darbeyi yaşadık. Başka bir gezegende olmadı bunlar. Başımıza bombalar yağdı. Bu kadar açık, bu kadar kanlı bir darbeden sonra hâlâ bazı işaretlerinin ortaya atılması hayret verici. Kontrollü darbe söyleminin karşılık bulmasında Kılıçdaroğlu'nun büyük katkısı oldu. Kontrollü darbe, FETÖ'nün tuzağıydı. Kemal bey, FETÖ'nün tuzağına düştü.

O gece, çok sıkı bir tavır sergileyen muhalefet, Yenikapı ruhunun ortağı, nasıl oldu da bugün 'Kontrollü darbe' noktasına geldi?

O geceyle ilgili olarak CHP'nin rolünün tartışılmasını doğru bulmuyorum. CHP'nin 15 Temmuz'un karşısında durması demokrasi için bir kazançtır. En büyük zaafımız Yenikapı ruhunu muhafaza edememek oldu. Darbe gibi kanlı bir olayı dahi kutuplaşma konusu yaptık. Kontrollü darbe söylemi ise bunun da ötesinde, büyük bir algı operasyonu. Bu darbenin dış ortakları vardı. FETÖ-NATO operasyonu deniliyordu. Darbe girişimi başarısız olunca, onlar ellerini yıkayıp çıktılar. Ama ortada bir 15 Temmuz gerçeği var. Bunun da bir yere fatura edilmesi gerekiyor. FETÖ'cüler, kontrollü darbe sözünü ortaya attılar. Ama kontrollü darbe sözü ilk olarak Alman istihbaratının raporlarında geçiyor.

İktidarın ikna edememekte bir sorumluluğu var mıydı?

Kızıp, öfkelenmenin ötesinde kontrollü darbe iddiasını çürütecek tezler üzerinde durulmadı. Batı'daki algımızın olumsuz olması da bunu besledi. Türkiye'nin tezlerine değil, Türkiye karşıtlarının sözlerine itibar etmeye hazır bir batı dünyası var. Maalesef Batı'yı kazanamadık. Artık 15 Temmuz'u törensel olmaktan çıkarıp, işin özüne yönelmemiz gerekiyor. Artık gözyaşlarımızı silip işin gerçeğine dönelim.

Bu bahsettiğiniz algı sürecine '20 Temmuz Darbesi' denilen OHAL ve KHK'lar katkıda bulundu mu?

Bunların mutlaka katkısı oldu. Ama bunlar hiç yokken gelmedi. Büyük bir travma yaşandı. Eskiden darbe olduğunda 'meclis kapatılır, başbakan devrilir, demokrasi askıya alınır. Bu kez 'devletimiz ne olacak' diye düşündük. Çok büyük bir travmaydı. İnsanlar 'Suriye mi olacağız' korkusunu hissetti. Onunda etkisiyle darbenin ardından güvenlikçi politikalara dönüldü.

Doğru muydu?

Gerçekçi olmak lazım. Bir darbe yaşandı bu ülkede. İngiltere'de, Fransa'da terör olayları üzerine OHAL ilan ediliyor. Ancak FETÖ'yle mücadelenin sosyal tabanının çok geniş tutulması, sivillerin devletten tasfiye edildiği bir görüntüye bürünmesi, gazetecilerin içeri alınması, bu algıyı besledi. OHAL düzenlemeleriyle FETÖ'yle mücadele edilirken, diğer yandan iç barışımızı güçlendirecek, özgürlüklerin esas alındığı bir yola girilse daha iyi olurdu. Bu ikisi ayrı ayrı götürülebilirdi. Tersisi oldu.

Özgürlüklere dönülseydi bugünden farklı nasıl bir resim ortaya çıkardı?

İç barışımız tahkim edilmiş olur, hem de darbeyi dünyaya anlatma konusunda elimiz güçlenirdi.

Bu özgürlüklerin kısıtlanmasının temelinde ne var?

Çok büyük korku var tabii. "Bunların niyetleri kötü. Bunlar Erdoğan'ı tasfiye edene kadar, darbe hedefinden vazgeçmeyecekler" endişesi güvenlikçi politikaları besledi.

Bir soru da FETÖ'nün siyasi ayağı yok mu?

Askerin, Anayasa Mahkemesi'nin Cumhurbaşkanı seçtiği, muhtıra verdiği, kapatma davası açtığı süreçte AK Parti bu yapıyla bir yol arkadaşlığı yaptı. Ama MİT krizi, dersaneler tartışması, 17-25 Aralık darbe girişimiyle birlikte Erdoğan FETÖ'yle kararlı bir mücadeleye girdi. Ama partisi dahi Erdoğan'ı anlamadı. Bakanlar Kurulu'nda tweet atmalarını istediği halde bazı bakanlar tweet atmaktan korktu. Bir grup Erdoğan ile Gülen'i barıştırmaya çalıştı. FETÖ'nün hedefinin Erdoğan'ı devirmek olduğunu anlamadılar, anlamak istemediler. 7 Şubat'a, Dersaneler tartışmasına, 17-25 Aralık'ta yaşananlara rağmen kararlı bir mücadele verilemedi. Verilse 15 Temmuz olur muydu? 15

Temmuz'da yapılanların 7 Şubat MİT krizinden sonra yapılması gerekiyordu.

Barışma zeminleri var mıydı?

FETÖ'nün amacı barışmak değil, Erdoğan'ı devirmektir. Dinler arası diyalogu esas alan, Vatikan'la, İsrail'le iyi ilişkiler kurmayı başaran bir yapı istese Erdoğan'la uzlaşmakta zorluk çekmezdi. 28 Şubat'la bile uzlaştılar. Ama onlar Erdoğan'ı tasfiye etme ihalesini almışlardı. O yolda ilerlediler. Bu kararı kendi başlarına aldıklarına inanmıyorum.

Kiminle aldılar?

Eski İçişleri Bakanı Efkân Âlâ, "One minute" olayından sonra dinlemelerin, şantaj-montaj kaset işlerinin başladığını söyledi. One minute'den sonra Erdoğan'ın kalemi kırılmış, ihaleyi de bunlara vermişler. Erdoğan'ın, ABD ile Suriye politikası ve Kürt devleti konusunda ters düşmesi de işin tuzu biberi oldu. O nedenle uzlaşmayı değil, savaşı tercih ettiler.

Efkan Âlâ dediniz mesela, bugün niye yok?

Cumhurbaşkanı, devlet yönetirken yöntem olarak bazen savaşı bazen barışı tercih ediyor. Efkân Ala barış zamanının iç işleri bakanıydı.

YAŞAR GÜLER'İN GÖRÜNTÜSÜ BENİ DEHŞETE DÜŞÜRDÜ

Kitapta, Akın Öztürk'ün yurt dışı telefon trafiğini tüm detaylarıyla yazmışsınız. Bunu kitaba neden koydunuz?

Akın Öztürk darbede dış dünyaya Kemalist laik asker görüntüsünü vermek için özellikle seçilmiş bir isim. NATO'nun merkezine olduğu Brüksel ile telefon trafiği yoğun. Belli ki dış temasları yürütmüş. Bence 15 Temmuz akıncı üssünün kara kutusu Akın Öztürk'tür.

Neye dayandırılıyorsunuz bu iddianızı?

Çünkü Akın Öztürk orada hem Hulusi Akar ile hem onu derdest eden darbeci generallerle, hem de etkisiz hale getirilen kuvvet komutanlarıyla irtibatla. Akın Öztürk'ün Akıncı Üssü'nde bir görüntüsü var.

Nasıl bir görüntü?

16 Temmuz öğleden sonra darbecilerin kaybettiğinin anlaşıldığı saatlerde, havacıların giydiği resmi bir kıyafetle bir komutanın koluna girmiş, çok rahat bir şekilde tebessüm ediyor.

Bu görüntüyü nerede izlediniz?

Bu kitap kolay mı yazıldı? Kitabı yazarken çok fazla temasım oldu. Bu görüntü Jandarma Genel Komutanı Orgeneral Yaşar Güler'in Amerika'daki ifadesini doğruluyor. Yaşar Güler, "Akın Öztürk'e iyi polis rolünü vermişler" demişti.

Bizim henüz görmediğimiz başka bir görüntü var mı?

Evet, Yaşar Güler'e ait bir görüntü izledim. Akıncı Üssü'nde arkasında iki sıra darbeci asker var. Silahların namlularını Yaşar Paşanın omuzuna ve sırtına dayamışlar. Belli ki bir harekette ortadan kaldıracaklar. Yaşar Güler'in elleri önden bağlı. Gözleri bağlı. Kafasına bir bandana geçirilmiş. Ayakları

belli ki yeni çözülmüş. Çocuk adımları atıyor. Askeri kıyafet içinde ve ayakta güçlkle duruyor. Askerlerin silahlarını omuzuna dayamalarını izlerken dehşete düştüm. Akıncı Üssü'nde bazı komutanlar elleri bağlı, gözleri, ayakları bağlı, bir odaya atılmışlar. Ama hepsi için aynı uygulama yapılıyor. Neden acaba?

Bir yazınızda 15 Temmuz gecesi 'kim kazanacak' diye bekleyen askerler olduğunu da yazmıştınız. Biraz detay verir misiniz?

O gece bazı generaller kim kazanacak diye bekliyor. Yolda bir tesise girip gece üçe kadar bekleyenler var. Cumhurbaşkanı'nın çağrısı üzerine halk sokaklara çıkıp, darbecilerin kaybettiği anlaşılmaya başlayınca, kıtalarının başlarına geçiyorlar. Birbiri ardına açıklama yapıyorlar.

Bunlar biliniyor mu?

Hepsinin bilindiğini sanmıyorum.

Bu tür pozisyonda olan siyasetçiler var mı?

Yok dersek dürüst olmayız. Çünkü Erdoğan konuşana kadarki yayınlara bakın ya da tavırlara bakın anlarsınız. "Kim kazanacak" diye bekleyenlerin az olduğunu düşünmüyorum.

SON 24 SAATTE YAŞANANLAR

Son

[24 saatte ne oldu? \(20.07.2017 - 2\)](#)

daha fazla video için

HER YERDE HÜRRİYET

DİĞER KANALLAR

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[RSS](#)

[Kişisel Verilerin Korunması](#)

[Hürriyet Kurumsal](#)

[Bize Ulaşın](#)

Hürriyet
com.tr

© Copyright 2022 Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş